

Taller del tràiler d'un llibre

Redactat per: Marjukka Peltonen

El tràiler d'un llibre és una manera de parlar sobre un llibre, abordar la pròpia experiència de lectura i atreure altres lectors al llibre. Un tràiler es pot fer de moltes maneres. El que tenen en comú és una narració en format curt i multimèdia: una combinació de narració en vídeo i imatge, text, veu del narrador o música.

El tràiler d'un llibre no és una ressenya del llibre. El tràiler no és una sinopsi de l'argument del llibre, sinó que només n'explica alguna cosa: alguna cosa fascinant sobre els esdeveniments, el lloc dels fets i el protagonista del llibre. El tràiler del llibre també diu molt sobre el lector i sobre com ell mateix ha experimentat el llibre.

PROGRAMACIÓ DEL PROJECTE DEL TRÀILER D'UN LLIBRE

Abans del projecte del tràiler, s'hauran organitzat cercles de lectura i llegit llibres en comú en petits grups. Com a material per al tràiler, és aconsellable triar llibres que no siguin gaire coneguts i que no tinguin creat un imaginari popular.

Classe 1.

Presentació de la idea del tràiler del llibre.
Exemples de tràilers de llibres ja fets.

Classe 2.

Cerca d'imatges.
Familiaritzar-se amb els drets d'autor i les bones pràctiques per fer servir imatges.

Classe 3.

Taller de text.

Classe 4.

Muntatge del tràiler del llibre.

Classe 5.

Música i darrers retocs.

Classe 6.

Estrena del tràiler del llibre.

TRÀILER DEL LLIBRE I DRETS D'AUTOR

El tràiler del llibre s'ha de fer respectant els drets d'autor:

- Les citacions directes del llibre es destaquen clarament.
- Al tràiler, es fan servir imatges i música respectant els drets d'autor, utilitzant imatges i música de creació pròpia o amb llicència Creative Commons o obtenint els permisos necessaris.
- Tots els autors/alumnes han de donar permís per utilitzar les imatges i la música fetes per ells.
- Tots els autors/alumnes han de donar permís per publicar el tràiler del llibre i han d'estar satisfets amb el resultat final.

En fer els tràilers, s'ha de parlar dels drets d'autor. Què volen dir els drets d'autor? Per a qui es generen? Com es poden afegir imatges i música en un treball propi? Què es permet citar? El resum del projecte del tràiler d'un llibre es pot imprimir des de la màquina de resums que hi ha a la pàgina web de l'Aula del Dret d'Autor. Aproveiteu també els jocs per als diferents nivells d'ensenyament i els exemples per citar les fonts.

Abans de començar el treball pròpiament dit, cal pensar com es volen presentar i publicar els tràilers dels llibres. En funció de l'elecció, cal mirar quin tipus de material es pot fer servir als tràilers.

Consells:

- [Resum d'un projecte](#)
- [Màquina de resums de l'Aula del Dret d'Autor](#)
- A la presentació de la idea del tràiler, podeu aprofitar «Farem el tràiler d'un llibre» a Prezi.

1 Il·lustracions del tràiler del llibre

Com a il·lustracions del tràiler, es poden fer servir imatges lliures de drets o que ens hagin autoritzat a utilitzar. També és divertit crear imatges pròpies, però sovint cal fer front als contratemps associats amb l'estació de l'any i el lloc.

És important valorar si és aplicable el límit de citació o consultar l'entitat de gestió corresponent.

En cas d'imatges i fotografies, l'entitat de gestió a la qual es pot demanar autorització és VEGAP.

La cerca d'imatges i la comprovació dels drets d'ús és, alhora, un exercici excel·lent de cerca d'informació i de drets d'autor.

CONSELLS PER A UNA PLUJA D'IDEES D'IL·LUSTRACIONS:

- Feu una llista de persones, llocs, tot de coses que us vinguin al cap sobre el llibre. Amb quines paraules descriuriu l'ambient del llibre?
- Convertiu les persones i els llocs de la vostra llista en paraules clau que funcionin. No busqueu pel nom; trobeu una paraula clau que descriu com és la persona o lloc. *P. ex.: el professor Dumbledore: vell, barba, mag; Hogwarts: castell vell.*
- Preciseu o amplieu les paraules clau segons l'èxit de la cerca.. *P. ex.: cotxe vell: una marca d'automòbil determinada; ocells exòtics: papagai, estruç.*
- Trieu unes 10 paraules de la llista de les quals us agradaria fer fotos per al tràiler. És aconsellable pensar en idees de fotos addicionals perquè el més probable és que no trobeu totes les imatges que vulgueu.
- Com a exemple, llista d'imatges de la novel·la policíaca *El noi de la plata*, de Kristina Ohlsson: *torre d'aigua antiga, petjades a la neu, ciutat petita a l'hivern, vaixell de càrrega, petit port a l'hivern, restaurant, home enfadat, calze de plata, diari antic, mirall vell, reflex en un mirall, rostre en una finestra, habitació fosca*

Si el tràiler del llibre es comparteix a internet:

- Les imatges emprades al tràiler han de ser de creació pròpia o amb una llicència Creative Commons.
- Les il·lustracions del llibre no es poden fer servir al tràiler sense demanar permís a l'editorial/il·lustrador.
- També es pot consultar l'entitat de gestió corresponent. En el cas de les il·lustracions és VEGAP i l'entitat de gestió que representa editors de llibres és CEDRO.

La cerca d'imatges es comença pensant en les paraules clau adients. Les imatges del tràiler són diverses il·lustracions.

La cerca d'imatges és complicada! Recordeu que el tràiler d'un llibre no consisteix només en imatges. Algunes de les imatges no les trobareu; podeu descriure el que calgui al text. La música de fons pot canviar del tot l'ambient d'una imatge.

FONTS D'IMATGES

En comptes de buscar amb un cercador (Google, etc.) una solució bona i segura és buscar imatges de serveis en línia en què les condicions d'ús de les imatges s'indiquin clarament i en el mateix lloc al costat de cada imatge.

Cal desar la font de totes les imatges.

Podeu:

- a) desar tota l'adreça de la imatge copiada;
- b) fer una captura de pantalla de la imatge de manera que siguin visibles les dades de l'autor de la imatge.

Els exemples per citar les fonts per als diferents nivells d'ensenyament són als materials per al professor de l'Aula del Dret d'Autor.

Exemples per citar les fonts de 3r-4t d'ESO

Copiar l'adreça web exacta d'una imatge és l'única manera permesa quan es busquen imatges mitjançant la cerca d'imatges del cercador. En un servei d'imatges com Pixabay, el dret d'accés a les imatges és gratuït i com a dades de la font de la imatge del tràiler només cal indicar l'adreça del servei d'imatges. Si la imatge es comparteix sota una llicència CC (Creative Commons), la llicència CC utilitzada sempre s'ha d'indicar també al costat de la imatge. Per exemple: Imatge: Nom de l'autor, font, CC-BY.

2 Textos del tràiler del llibre

L'objectiu de la combinació d'imatges i textos al tràiler del llibre és que la narració sigui interessant. Si sempre s'explica la mateixa història, tant en la imatge com en el text, el resultat final és avorrit.

CONSELLS PER ESCRIURE ELS TEXTOS DEL TRÀILER DEL LLIBRE

Mètode 1. La història en cinc frases

L'exercici ajuda a explicar la història del llibre de manera que no es condensi tota la història del llibre. El lector ha de triar un passatge fascinant. El més difícil de fer un tràiler sol ser el fet de no explicar gaire cosa. El tràiler d'un llibre no és una sinopsi de l'argument del llibre ni tampoc de tots els esdeveniments del començament.

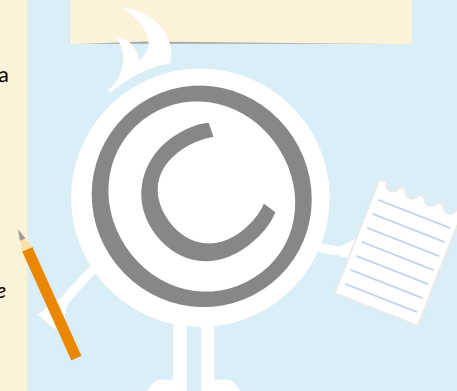
- Trieu un passatge interessant o emocionant del llibre. Escriviu una història d'aquest passatge en cinc frases.
- A la primera frase, descriu el lloc dels fets i el seu ambient.
- A la segona frase, el personatge principal/algú que aparegui al llibre. Comenceu la frase amb el nom de la persona i expliqueu què fa.
- A la tercera frase, passa una cosa que canvia l'ambient/el curs dels esdeveniments/una cosa decisiva o transcendental.
- A la quarta frase, torneu a descriure el lloc dels fets i expliqueu com ha canviat l'ambient.
- A la cinquena oració, descriu la reacció del protagonista o expliqueu el que fa el protagonista en la situació.

Ja va bé si el que just passa a la vostra història es queda a mig acabar.

Proposta de text com a exemple per al tràiler del llibre de la novel·la policíaca *El noi de la plata*, de **Kristina Ohlsson**: *El soterrani de l'antiga torre d'aigua és fosc. L'Aladdin busca els tovallons que la seva mare necessita per al restaurant. Just quan l'Aladdin troba el que buscava, se sent un soroll a la porta. Ha entrat algú més al soterrani? L'Aladdin no s'atreveix a girar-se, però mira de reüll el mirall que té al davant.*

Mètode 2. Resta de paraules

Després de buscar les imatges, queden paraules a la llista per a les quals no s'ha trobat cap imatge. Penseu cinc frases en què feu servir aquestes paraules que han sobrat. Les paraules aïllades també funcionen bé com a text d'un tràiler.

3 Muntatge del tràiler

Després de buscar les imatges i pensar els textos, és moment de muntar el tràiler a partir del material. En muntar el tràiler del llibre, s'aconseguirà fer una narració de vídeo simple i senzilla. Trieu una aplicació d'edició que també ofereixi eines versàtils per fer quadres de text o imatges de fons.

Si passa que després de buscar les imatges ja es passa directament a muntar el tràiler i pensar els textos alhora, és fàcil que els textos reproduïxin la història de les imatges. Hi ha el perill que la narrativa del tràiler es torni avorrida.

INICI

DURADA DEL
TEXT 1-2 S

DURADA DE LA
IMATGE 0,1-2 S

...

IMATGE FINAL: IL·LUS-
TRACIÓ DE COBERTA +
COMENTARIS

CRÈDITS DE
TANCAMENT

CONSELLS D'APLICACIONS:

Consells d'aplicacions per a dispositius iOS: iMovie sol ser conegut. Trieu una pel·lícula de base, no la plantilla de tràiler pròpia de l'aplicació. Splice és una bona opció perquè funciona bé per fer quadres de text o imatges de fons.

A l'ordinador, és aconsellable provar, per exemple, l'editor basat en el navegador d'Adobe, Spark. Spark exigeix iniciar sessió amb les claus d'Adobe.

Consells d'aplicacions per a dispositius Android: FilmoraGo, VideoShow

IMATGE FINAL DEL TRÀILER DEL LLIBRE

El títol del llibre no es revela fins a la imatge final. Feu una fotografia de la coberta del llibre que inclogui alguns accessoris o decoracions. Inspireu-vos en la coberta del llibre per fer una foto nova. D'aquesta manera, no infringiu els drets de l'autor de la coberta del llibre, sinó que creeu la vostra pròpia obra il·lustrada en què s'inclou el llibre.

Escriviu les dades de l'autor al costat del llibre: el nom de l'escriptor i el nom del llibre, així com els noms dels autors del tràiler del llibre, en el format que trieu.

CRÈDITS DE TANCAMENT

Els crèdits de tancament inclouen les dades de l'autor i de les fonts de totes les imatges i música utilitzades al tràiler.

4 Música del tràiler

Quin és l'ambient del llibre? Ple d'aventures, trist, amb molt de suspens, inquietant, acollidor? Feu una llista de paraules que descriu l'ambient del llibre abans de buscar o compondre la música. Amb la música fins i tot podeu canviar completament l'ambient del tràiler i el to de les imatges que hàgiu trobat.

És més interessant que la música del tràiler del llibre la faci un mateix.

Biblioteques de música dels editors. A les biblioteques de música dels editors hi ha música disponible. Si la biblioteca de música de l'editor és reduïda, no és àmplia, pot ser que la música no tingui prou originalitat. Comproveu detingudament els drets d'ús a les condicions d'ús o llicència de l'editor o a la biblioteca de música.

A partir de les paraules clau «música lliure de drets» es pot trobar molt de material a internet. Ara bé, obtenir els fitxers de música pot tenir certa complicació. Enregistrar-la d'un dispositiu a un altre és només una solució d'emergència quan no hi ha requisits d'altra qualitat en l'ús final.

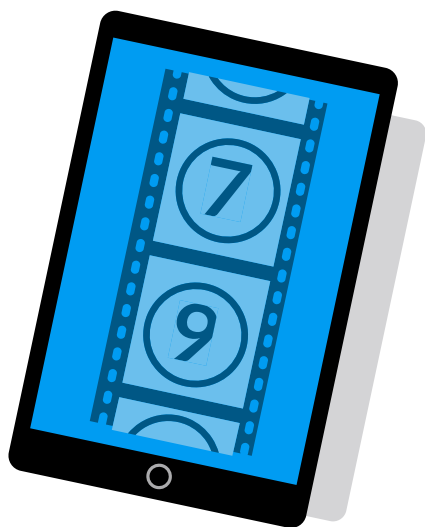
També podeu consultar l'entitat de gestió de drets de propietat intel·lectual corresponent. SGAE, per exemple, ofereix llicències per a l'ús de música en curts o pàgines web.

5 Publicació

ESTRENA

Un cop enllestit, cal recordar als alumnes que siguin respectuosos amb la feina dels altres i no hi facin crítiques gratuïtes. Tota feina mereix un aplaudiment. Després dels tràilers, és recomanable preguntar si han despertat interès per llegir més.

PUBLICACIÓ

Si voleu publicar els tràilers de llibres a internet, cal que us poseu d'acord per publicar-los amb tots els autors del tràiler i comprovar que teniu en regla tots els permisos necessaris (imatges, música, autors) per publicar-los. Tingueu en compte que, per publicar el treball de menors d'edat a internet, també cal sempre el permís dels tutors. La publicació també es pot fer només a la seva classe o a la xarxa tancada de l'escola entre la seva classe.